

OPERAČNÍ PROGRAM
TECHNOLOGIE A APLIKACE
PRO KONKURENCESCHOPNOST



Bloková výjimka v praxi Ministerstva průmyslu a obchodu a OPTAK



červen2023



Brno

Časová osa změn GBER

- ➔ **Bloková výjimka (GBER) 651/2014**
 - ▶ = nařízení, podle kterého se řídí většina podporovaných aktivit či programů z EU fondů na MPO
- ➔ Původní platnost 2014 – 2020
- ➔ **V červenci 2020** prodloužena platnost do roku 2023
- ➔ **V listopadu 2020** byl dokončen tzv. fitness check, evaluace předpisů veřejné podpory zadaná EK s tím, že dojde k dílčím změnám předpisů včetně GBER ve vazbě na přechod na čistou energii **do konce roku 2021**
- ➔ **Srpen 2021** přidány některé nové kategorie v oblasti VaV a energetiky
- ➔ **Listopad 2021** veřejná konzultace a připomínkování návrhu GBER. **Avizováno přijetí GBER do poloviny roku 2022**
- ➔ **Červenec 2022 – schválena většina OP v ČR**
- ➔ **Srpen 2022** další kolo připomínek k dalšímu návrhu zaměřenému hlavně na převod zásad Green deal do GBER, zahrnuli jsme však všechny oblasti, kde jsme ze zkušenosti viděli slabiny, připomínky v rozsahu 18 A4
- ➔ Březen 2023 avizováno schválení nového GBER
- ➔ Většina připomínek ze strany MPO nebyla zohledněna
- ➔ **Aktuální stav – GBER dosud není oficiálně vydané**, po více než roce a půl od oznámení změn
- ➔ Díky odkladům je MPO prakticky od počátku roku 2022 v nejistotě kdy budou platit nová pravidla veřejné podpory.

Realita činnosti poskytovatele

- ➔ V programovacím období 2004-2006 a 2007/2013 byla fondová legislativa a individuální blokové výjimky, později GBER připraveny souběžně a v čase se měnily minimálně
- ➔ V závěru období 2014-2020 a začátku 2021-2027 – řada změn a GBER se prakticky časově oddělil od fondové legislativy
- ➔ V realitě poskytovatele je 6 měsíců přechodného období nerealistické
- ➔ Proces přípravy dotační výzvy a její implementace do fáze vybraných projektů s právním aktem trvá minimálně 1 rok
- ➔ Avizování změn GBER ovlivňuje přípravu výzev – čekání na nová pravidla
- ➔ Vydání změn GBER ovlivňuje implementaci výzev – pokud nelze stihnout přechodné období 6 měsíců, je nutné změnit pravidla hry. Dochází ke konfliktu národních pravidel a pravidel VP, složitá situace, komplikace pro poskytovatele i příjemce.

Regionální podpora

→ Regionální podpora čl. 14 (7)

- Pravidla pro dva typy počáteční investice od roku 2014 do novely v roce 2017 v neprospěch MSP, podmínka se vztahuje na velké podniky i MSP:
- V případě podpory poskytnuté na zásadní změnu výrobního postupu musí být způsobilé náklady vyšší než odpisy provedené za předcházející tři účetní období z majetku užívaného při činnosti, jež má být modernizována. V případě podpory na rozšíření výrobního sortimentu stávající provozovny musí být způsobilé náklady **o nejméně 200 % vyšší než účetní hodnota znovu použitého majetku**, která je zachycena v účetním období předcházejícím zahájení prací.
- Změnou textu v roce 2017 a výkladem pomocí eWiki bylo aplikováno pouze na velké podniky:
- V případě podpory poskytnuté **velkým podnikům** na zásadní změnu výrobního postupu musí být způsobilé náklady vyšší než odpisy provedené za předcházející tři účetní období z majetku užívaného při činnosti, jež má být modernizována. ◀ V případě podpory na rozšíření výrobního sortimentu stávající provozovny musí být způsobilé **náklady o nejméně 200 % vyšší než účetní hodnota znovu použitého majetku**, která je zachycena v účetním období předcházejícím zahájení prací.
- Po poslední úpravě opět vráceno částečně zpět
- V případě podpory poskytnuté **velkým podnikům** na zásadní změnu výrobního postupu musí být způsobilé náklady vyšší než odpisy provedené za předcházející tři účetní období z majetku užívaného při činnosti, jež má být modernizována. ◀ V případě podpory **velkým podnikům nebo MSP** na rozšíření výrobního sortimentu stávající provozovny musí být způsobilé náklady **o nejméně 200 % vyšší než účetní hodnota znovu použitého majetku**, která je zachycena v účetním období předcházejícím zahájení prací.
- Postačilo pouze vyjasnit, že druhá část podmínky se vztahuje pouze na velké podniky, v souladu s dosavadním výkladem

Podnik v obtížích

➔ Podnik v obtížích

- ▶ Vysoká časová náročnost pro kontrolu PvO
- ▶ Zásadní náročnost způsobuje požadavek kromě hodnocení konkrétního subjektu (IČ) hodnotit celou skupinu.
- ▶ Nárůst pracnosti je neúměrný přidané hodnotě takové kontroly
- ▶ Náročnost těchto kontrol nikdo neřeší
- ▶ Řada překážek – přístup k informacím, jazyková bariéra, konsolidační pravidla aj.
- ▶ Pokud je již podnik v obtížích, je tomu tak ve většině případů díky vlastním výsledkům nikoliv na základě posouzení skupiny

Definice MSP

- ➔ Definice MSP
- ➔ Propojení skrze fyzickou osobu, společné jednání, stejné relevantní nebo sousední trhy
- ➔ Komplikovaný přístup k údajům nutným pro ověření statutu, zahraniční vazby
- ➔ Různé koncepty definice skupiny
- ➔ Podrobně v ESTAL 4/2019, tématu věnována dřívější konference ÚOHS

Srovnávací varianta

- ➔ Energetika a životní prostředí
- ➔ Složitý výpočet srovnávací varianty, prokazování
- ➔ Použije se u aktivit OZE, cirkulární ekonomika (oběhové hospodářství a udržitelné hospodaření s vodou - čl. 47), úspory energie
- ➔ Např. čl. 47 „budoucí“ GBER, obdobně v dalších člancích požadujících srovnávací variantu
- ➔ „srovnávací scénář má odpovídat „investici se srovnatelnou výrobní kapacitou a životností, která splňuje již platné normy Unie. Kontrafaktuální scénář musí být věrohodný s ohledem na právní požadavky, tržní podmínky a pobídky. Pokud investice spočívá v instalaci přídatného prvku k již existujícímu zařízení, pro které neexistuje ekvivalent méně šetrný k životnímu prostředí, nebo pokud žadatel o podporu může prokázat, že bez podpory by se žádná investice neuskutečnila, způsobilými náklady jsou celkové investiční náklady.“
- ➔ Prokazatelnost, aplikovatelnost – jak se bude prokazovat věrohodnost, či že investice by se neuskutečnila, aby to bylo pro pozdější audity opravdu průkazné; odborný posudek nutnosti

Srovnávací varianta

- ➔ Věrohodnost použitého srovnávacího scénáře nebo věrohodnost tvrzení, že bez podpory by se investice neuskutečnila, je zcela hypotetická. Vytváří zbytečně velký prostor pro názorové rozpory – poskytovatel, monitoring, audit
- ➔ Mělo by dojít k jasné definici ZV – výdaje spojené s konkrétním opatřením (v rámci konkrétního článku) a na tyto určena míra podpory
- ➔ Obávám z překompenzace srovnávací varianta stejně nepomůže – žadatel vždy bude hledat cestu maximalizující podporu
- ➔ Srovnávací varianta je problém zejména u velkých počtů malých projektů

Některé problémy nejsou řešeny

- ➔ Ze schváleného návrhu patrná jasná orientace na obnovitelné zdroje energie
- ➔ Není ale řešena podstatná část celého řetězce – **samostatné** skladování, akumulace energie
- ➔ V době přípravy nařízení byla potřeba řešení tohoto problému známa. Absence příslušných článků byla připomínkována.

DĚKUJI ZA POZORNOST



Spolufinancováno
Evropskou unií



MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

